

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt torsdag den 13. august 2020

Sag 1/2020

Rigspolitiet

(advokat Karsten Hagel-Sørensen)

mod

A

(advokat Rasmus Anberg)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Københavns Byret den 16. august 2019 (SS 91-20206/2019) og af Østre Landsrets 18. afdeling den 8. oktober 2019 (S-2334-19).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Vibeke Rønne, Jens Kruse Mikkelsen og Anne Louise Bormann.

Påstande

Kærende, Rigspolitiet, har nedlagt påstand om, at frihedsberøvelsen af A som godkendt og opretholdt ved Københavns Byrets kendelse af 16. august 2019 var lovlig.

Indkærede, A, har påstået stadfæstelse.

Sagsfremstilling

A, der er statsborger i Montenegro, indrejste i Danmark den 12. august 2019.

Den 14. august 2019 kl. 13.47 blev han anholdt og bragt til station Bellahøj, hvor han erkendte, at han den 13. august 2019 havde begået butikstyveri af et par solbriller til en værdi af 1.750 kr.

A var ved anholdelsen i besiddelse af bl.a. et pas, id-kort, ca. 1.600 EUR og to mobiltelefoner. Han oplyste til politiet bl.a., at han var indrejst i Danmark for at se en fodboldkamp i Parken, og at de stjalne solbriller befandt sig i hans taske, der lå i et bagageskab på et hotel.

Politiet kørte A til hotellet, hvor han udpegede et skab, hvori politiet fandt en taske, der indeholdt de stjalne solbriller. Han blev efterfølgende forsat afhørt samme dag kl. 18.50-19.20, hvor han gentog sin erkendelse og vedtog et bødeforlæg på 2.500 kr.

Politiet frihedsberøvede herefter A i medfør af udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., og forelagde spørgsmålet om udvisning for Udlændingestyrelsen. Ved Udlændingestyrelsens afgørelse af 15. august 2019 blev A i medfør af udlændingelovens § 25 a, stk. 1, nr. 1, og § 32, stk. 4, 5. pkt., udvist af Danmark med indrejseforbud i 2 år. I afgørelsen hedder det bl.a.:

”Sagsfremstilling

Det er til sagen oplyst, at du er statsborger i Montenegro, og at du er indrejst i Danmark den 12. august 2019.

Du blev den 14. august 2019 antruffet af Københavns Politi i butikken Moncler, Østergade 36, 1100 København K, idet du sammen med en anden blev tilbageholdt af to butiksvagter.

Forretningsvagten har til politiet forklaret, at da du sammen med den samme mand ankom i butikken igen den 14. august 2019, kunne han genkende dig fra videoovervågningen, og derfor tilbageholdte han dig og ham den anden indtil politiet ankom.

Butikspersonalet har til politiet forklaret, at hun den 13. august 2019 sammen med sine ansatte havde bemærket at du sammen med en anden havde været i butikken, og efter at du havde forladt butikken manglede der et par solbriller fra udstillingen.

Du blev herefter sigtet og anholdt for butikstyveri.

Det fremgår af sagen, at du erkendte tyveriet den 13. august 2019, og at du oplyste politiet, at de stjalne solbriller var i en taske i dit skab på Wake Up Hotel, Bernstorffsgade 35, 1577 København. Politiet kunne konstatere, at der i skabet på hotellet i din taske lå et par Moncler solbriller, som var de samme som der manglede i butikken, til en værdi på 1750 kr.

Du har til politiet oplyst, at det er første gang at du er i Danmark, og at formålet med indrejsen var at se fodbold i Parken. Du har yderligere forklaret at du var helt alene om butikstyveriet.

Endelig fremgår det af sagen, at du har erkendt tyveriforholdet, og at du har vedtaget en udenretlig bøde på 2.500 kr. for forholdet.”

Den 16. august 2019 kl. 9.30 blev A fremstillet i Københavns Byret. Af retsbogen fremgår bl.a.:

”Udlændingen forklarede, at han bor i Montenegro. Han kom til Danmark for at se fodbold i Parken. Han kom til Danmark den 12. august 2019 kl. ca. 20. Han kom med fly og havde returbillet til den 14. august 2019 kl. 21. Billetten var betalt. Han havde 1.600 Euro på sig og flere tusinde på en konto. Han har arbejde i Montenegro som sømand. Han er gift og har en søn på to år.

Den beskikkede advokat protesterede imod begæringen om fortsat frihedsberøvelse.

Der afsagdes sålydende

KENDELSE:

Efter de foreliggende oplysninger må det antages, at betingelserne for frihedsberøvelse af udlændingen A under behandlingen af sagen om afvisning eller udvisning er opfyldt, jf. udlændingelovens § 37, jf. § 36, stk. 1, hvorfor

bestemmes:

Frihedsberøvelsen af udlændingen A findes lovlig, og den pågældende kan fortsat tilbageholdes indtil den 29. august 2019.”

A kærede byrettens kendelse til Østre Landsret, der den 8. oktober 2019 afsagde kendelse om, at der ikke burde have været truffet afgørelse om godkendelse af lovligheden og den fortsatte opretholdelse af frihedsberøvelsen af A. Af kendelsen fremgår bl.a.:

”Efter de foreliggende oplysninger kan det lægges til grund, at statsborger i Montenegro A den 12. august 2019 indrejste i Danmark, og at han i forbindelse med anholdelsen den 14. august 2019 over for politiet erkendte, at han den 13. august 2019 havde begået butikstyveri af et par solbriller til en værdi af 1.750 kr. For forholdet vedtog han et bødeforlæg på 2.500 kr.

Forholdet er begået kort tid efter As indrejse i Danmark, som han ikke har nogen tilknytning til. Betingelserne efter udlændingelovens § 25 a, stk. 1, nr. 1, for at udvise A må herefter på det foreliggende grundlag anses for at være opfyldt, og udvisningen må anses for proportional.

A var ved anholdelsen bl.a. i besiddelse af et pas, et id-kort og ca. 1.600 euro. I byretten forklarede A bl.a., at han var kommet til Danmark for at overvære en fodboldkamp, og

at han havde en returflybillet til den 14. august 2019 kl. 21. Der er for landsretten fremlagt en kopi af en flybillet Beograd/København tur/retur med Air Serbia udstedt til A, hvoraf bl.a. fremgår, at A havde flybillet til Beograd med afgang fra København den 14. august 2019 kl. 21.00.

Landsretten finder, at det under disse omstændigheder ikke var nødvendigt at frihedsberøve A for at sikre muligheden for udvisning, men at foranstaltninger efter udlændingelovens § 34 var tilstrækkelige. Der burde derfor ved den retlige prøvelse efter udlændingelovens § 37, jf. § 36, ikke være truffet afgørelse om godkendelse af frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse.

Thi bestemmes:

Der burde ved den retlige prøvelse efter udlændingelovens § 37, jf. § 36, ikke være truffet afgørelse om godkendelse af lovligheden og den fortsatte opretholdelse af frihedsberøvelsen af A.”

A blev løsladt og udsendt til Montenegro den 28. august 2019.

Anbringender

Rigspolitiet har anført bl.a., at beskyttelsesinteressen i udlændingelovens § 36 er, at de danske myndigheder kan sikre sig, at en udlænding, der påtænkes udvist, faktisk udsendes, efter at der er truffet en udvisningsbeslutning.

Det fremgår af politiets forelæggelse for Udlændingestyrelsen den 14. august 2019, at politiet på dette tidspunkt (den 14. august 2019 kl. 20.30) var af den opfattelse, at A ikke var i besiddelse af en flybillet, men var i besiddelse af pas og ca. 1.600 EUR. Oplysningen om, at han havde en returbillet, synes først at være fremkommet i forbindelse med afhøringen af ham i Københavns Byret den 16. august 2019.

Politiet kunne således lægge til grund, at A var uden tilknytning til Danmark, at hans butikstyveri blev begået den første dag, han opholdt sig i Danmark, at han dagen efter tyveriet igen indfandt sig i den samme butik, som tyveriet var begået i, at hans bagage befandt sig i et bagageskab på hotel Wakeup Copenhagen, hvilket måtte indebære, at han var rejseklar og ikke havde planlagt yderligere overnatninger, og at en løsladelse af ham derfor kunne medføre, at han ville forsvinde, eventuelt udrejse uden yderligere ophold.

Selv hvis det lægges til grund, at politiet kunne have fået oplyst, at han var i besiddelse af en returbillet til Serbien den 14. august 2019 kl. 21.00, ville det ikke være acceptabelt at løslade ham, så han kunne nå dette fly. På dette tidspunkt var der ikke truffet nogen afgørelse af Udlændingestyrelsen om udvisning og en afgørelse om udvisning ville derfor ikke kunne forkyndes for A i forbindelse med udrejsen, men måtte søges forkyndt efterfølgende ved at søge ham i Montenegro.

Hertil kommer, at udlændingeloven må forstås således, at politiet og Udlændingestyrelsen må have en rimelig tid til at færdiggøre efterforskningen af en lovovertrædelse og træffe afgørelsen om udvisning uden at være underkastet det tidspres, som et tilfældigt hjemrejsetidspunkt skaber. I sager om udlændinge, der udvises, skal der – ud over tilstrækkelig tid til udlændingemyndighederne til at foretage sagsbehandling og træffe afgørelse om udvisning – være tid for politiet til og mulighed for at planlægge udsendelsen af landet.

Hvis landsrettens kendelse står ved magt, vil det påføre politiet og udlændingemyndighederne et uproportionalt ressourceforbrug i sager om administrativ udvisning. Myndighederne har ikke pligt til at indrette deres sagsbehandling ud fra, hvornår en konkret tredjelandsborger, der har tilstået et butikstyveri, har billet til at rejse hjem.

Frihedsberøvelsen af A frem til den 28. august 2019 var ikke uproportional i betragtning af de foranstaltninger, der skulle træffes af hensyn til flyselskabet og transitlandet (Østrig).

Den foreliggende situation afskiller sig væsentlig fra, hvad der var tilfældet i UfR 2015.1777 H, idet A ikke havde tilknytning til Danmark i form af en herboende person, hos hvem han kunne opholde sig. Endvidere var der ikke samme tidspres på grund af det planlagte udrejsetidspunkt.

A havde lovligt ophold i Danmark frem til den 15. august 2019, hvor Udlændingestyrelsen træf afgørelse om udvisning. Han var derfor ikke før dette tidspunkt forpligtet til at forlade landet. Udlændingelovens § 30 fandt således ikke anvendelse på A før Udlændingestyrelsens afgørelse forelå.

A har anført bl.a., at det fremgår af udlændingelovens § 30, at en udlænding, der ikke har ret til at opholde sig i Danmark, skal forlade landet, og kun hvis udlændingen ikke frivilligt forlader landet, skal politiet drage omsorg for udrejsen. Han ville gerne frivilligt have forladt Danmark med fly den 14. august 2019 kl. 21.00, men blev forhindret heri på grund af frihedsberøvelsen af ham.

Det var ikke nødvendigt at frihedsberøve ham, da han var kommet til Danmark som turist for at overvære en fodboldkamp, havde indlogeret sig på et hotel, var i besiddelse af fornøden legitimation, havde tilstrækkelige midler til sit ophold, vedtog bødeforlægget for butikstyveri og var i besiddelse af en returbillet.

Hans tilstedeværelse i Danmark var ikke nødvendig for, at Udlændingestyrelsen kunne træffe afgørelse om udvisning og for, at afgørelsen kunne forkyndes for ham.

Politiet og retten har pligt til at undersøge og vurdere, om det er nødvendigt at frihedsberøve en udlænding. I lyset af UfR 2015.1777 H burde politiet den 14. august 2019 have gjort mere for at undersøge, om han var i besiddelse af en gyldig returbillet. Det var således nærliggende, at han, som tilfældet var, havde en returbillet på en af de to mobiltelefoner, der var i politiets varetægt.

Det er uoplyst, om han kunne være blevet udsendt allerede den 15. august 2019, hvor afgørelsen om udvisning blev truffet. Politiet undlod at undersøge, om hans flybillet kunne ændres, og han havde i øvrigt 1.600 EUR i kontanter, som kunne anvendes på en ny flybillet. Politiet valgte i stedet at fremstille ham i dommervagten den 16. august 2019, og først den 28. august 2019 blev han løsladt og udsendt med fly. Det var ikke påkrævet, at han var frihedsberøvet så længe.

Højesterets begrundelse og resultat

Efter udlændingelovens § 36 kan politiet bestemme, at en udlænding skal frihedsberøves for at sikre muligheden for udvisning, hvis de foranstaltninger, der er nævnt i § 34, ikke er tilstrækkelige. Hvis der ikke er sket løsladelse 3 døgn efter frihedsberøvelsens iværksættelse, skal retten tage stilling til spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse, jf. udlændingelovens § 37.

A, der er statsborger i Montenegro, indrejste i Danmark den 12. august 2019. Den 14. august 2019 kl. 13.47 blev han anholdt og erkendte, at han den 13. august 2019 havde begået butikstyveri af et par solbriller til en værdi af 1.750 kr. Han var ved anholdelsen i besiddelse af bl.a. et pas, id-kort, ca. 1.600 EUR og to mobiltelefoner. Han oplyste til politiet, at han var indrejst i Danmark for at se en fodboldkamp i Parken, og at de stjalne solbriller befandt sig i et bagageskab på et hotel i København. Politiet bragte ham til hotellet, hvor han udpegede det pågældende bagageskab, hvori solbrillerne blev fundet i en taske. Afhøringen af ham fortsatte herefter på politistationen fra kl. 18.50-19.20, hvor han gentog sin tilståelse og vedtog et bødeforlæg på 2.500 kr. for overtrædelse af straffelovens § 276. Han blev efter afhøringen frihedsberøvet i medfør af udlændingelovens § 36, stk. 1, 1. pkt., og politiet forelagde spørgsmålet om udvisning for Udlændigstyrelsen, der den 15. august 2019 traf afgørelse om, at han blev udvist med indrejseforbud i 2 år. Den 16. august 2019 kl. 9.30 blev han fremstillet i Københavns Byret, hvor han forklarede bl.a., at han var i besiddelse af en billet til fly ud af Danmark med afrejse den 14. august 2019 kl. 21.

Højesteret tiltræder, at betingelserne for efter udlændingelovens § 25, stk. 1, nr. 1, at udvise A på det foreliggende grundlag må anses for opfyldt, og at udvisningen er proportional.

Højesteret finder, at politiet under afhøringen af A burde have søgt oplyst, hvilke planer han havde for hjemrejsen, og at politiet således burde være blevet bekendt med, at han havde en flybillet ud af Danmark.

I modsætning til omstændighederne i Højesterets kendelse af 17. februar 2015 (UFR 2015.1777) finder Højesteret, at det i den foreliggende sag kan lægges til grund, at A på tidspunktet for byrettens afgørelse ikke var i besiddelse af en gyldig hjemrejsebillet, og at han heller ikke rådede over logi i Danmark. Højesteret finder i den forbindelse, at det ikke kan bebrejdes politiet, at politiets sagsbehandling ikke var afsluttet, så A kunne være påset udrejst med fly på det planlagte hjemrejsetidspunkt, der var samme dag som anholdelsen.

Under disse omstændigheder tiltræder Højesteret byrettens vurdering, hvorefter frihedsberøvelsen var nødvendig for at sikre muligheden for udvisning, idet mindre indgribende foran-

staltninger ikke var tilstrækkelige, jf. udlændingelovens § 36, stk. 1. Højesteret tiltræder endvidere, at A som af byretten bestemt kunne frihedsberøves frem til den 29. august 2019.

Højesteret stadfæster herefter byrettens kendelse.

Thi bestemmes:

Byrettens kendelse stadfæstes.